

GAZETA bibliotecarului

Buletin informativ al Bibliotecii Naționale și al
Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova

Aprilie-Mai 2008
Nr. 4-5 (90, 91),
12 pag.

în acest număr:

2 Salonul Internațional
de Carte pentru Copii,
ediția a XII-a, 2008

5 2008 - Anul Lecturii
"Cartea este un miracol
al lumii..."

1

"Cuvântul are
semnificație materială și
spirituală..."

4

Proiectul FUMAGABA

7

Lectura - parte
componentă a culturii

8

...îmi pare bine să știu că
ai vrea să mă știi. Biobi-
bliografie Iulian Filip

10

Zilele Bibliotecii Publice
"Alexandru Donici"

10

Expoziție jubiliară

11

Premii pentru site-urile
autohtone

"Cuvântul are semnificație materială și spirituală..."

Interviu cu preotul Vlad Mihăilă de la
Biserica "Sfânta Teodora de la Sihla", lector
universitar, Universitatea Pedagogică de Stat
"Ion Creangă", profesor la Liceul "Prometeu",
consilier la Mi-tropolia Basarabiei.

**Cor.: Se spune că "La început era Cuvân-
tul...". Ce suflare de viață are prin timp aceas-
tă expresie?**

Vlad Mihăilă: Cuvântul are semnificație
materială și spirituală. Cea materială este forma,
adică "semnul" și sunetul, adică compoziția lui
materială și, desigur, partea lui spirituală, ceea
ce ar însemna acțiunea lui, influența lui. Din
punct de vedere teologic, Cuvântul Lui Dum-
nezeu este Logosul, Persoana a doua din Sfânta
Treime, adică Fiul Lui Dumnezeu (Iisus Hris-
tos). El, Cuvântul Lui Dumnezeu, este împreună ziditor cu Tatăl și cu Duhul
Sfânt la zidirea lumii. Am să aduc exemplul din *Sfânta Scriptură* ca să vedem
cu toții cât de semnificativă este lucrarea Sa: "La început era Cuvântul
și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Aceasta era întru
început la Dumnezeu. Toate prin El s-au făcut și fără El nimic nu s-a făcut
din ce s-a făcut. Întru El era viață și viața era lumina oamenilor" (Ioan 1, 1-4).
Aici avem înțelesul profund și absolut, văzând valoarea Cuvântului Lui
Dumnezeu și cuvântul în "lumina oamenilor".

Cor.: Ce semnificație are cartea de veacuri pentru om?

V. M.: Așadar, semantica cuvântului formează semnificația lui și în con-
textul frazei formează expresia și exprimă gândul. Primul dialog care a exis-
tat a fost acela dintre Dumnezeu și om. Căci Cuvântul (Logosul) "era la
Dumnezeu". Iar dialogul care a existat erau poruncile date de Dumnezeu
primilor oameni, atunci, în Grădina Raiului. Aceasta ar fi prima carte nescrisă,
dar reținută în memorie de om.

Vechimea scrisului datează de câteva milenii, începând cu desenele și
semnele din perioada neoliticului superior. Aceste cărți scrise pe pereții peș-
terilor și ai altor locuințe vin să exprime gândul dintre oameni la momentul
lor, dar și drept testament generațiilor viitoare. Aceasta a fost vreaa Lui
Dumnezeu, aceasta a fost voința omului, a omului care poartă chipul și ase-
mănarea Lui Dumnezeu din El, ceea ce este sufletul său, ce exprimă libera
voință a sa, potențialul de gândire și zidire; iar toate acestea sunt calități ale
sufletului, iar sufletul este de la Dumnezeu. Deci, cartea ce este constituită
din cuvinte, ia cuvântul ce vine de la Dumnezeu și menține în ea partea de
sfințenie. Aici aș vrea să menționez despre cuvântul creator, ziditor și forma-
tor al bunului, frumosului, dragostei celei profunde către Dumnezeu și către
om, care este coroana creației Lui Dumnezeu. Cartea timpului este sfântă și
cu putere de sfințire. Desigur vom respinge cealaltă carte, care a preluat chip
de "carte", dar este orientată spre risipirea ființei umane și a lumii întregi.

(Continuare în pag. 2)

Cor.: Anul 2008 – Anul Lecturii. Cum credeți, o bibliotecă de azi (fie bibliotecă personală, publică, orașenească, sătească etc.) poate salva sufletul unui om de astăzi prin graiul lecturii?

V. M.: Desigur, cartea pentru omul înțelept va rămâne cea mai bună sursă de cunoștințe, cea mai potrivită sursă de instruire și cea mai necesară sursă de hrană spirituală pentru sufletul omului și absolut obligatoriu în mântuirea noastră.

În acest context, o bibliotecă personală trebuie să includă în ea, pe lângă cărțile bune de citit (de instruire, de profesie, de cultură), nu în ultimul rând și *Sfânta Scriptură*, *Carte de rugăciuni*, *Viețile Sfinților Părinți* și alte cărți duhovnicești. Desigur, aceleași cărți trebuie să existe și în bibliotecile școlare, sătești și orașenești.

Cor.: În capitală, cât și în orașele, satele din republică în ultima vreme se deschid diferite biblioteci. Considerați că astăzi avem nevoie de o Bibliotecă Creștină? Care ar fi scopul deschiderii unei astfel de biblioteci?

V. M.: Avem nevoie și de așa biblioteci ca "Maramureș", "Transilvania" și altele de felul acesta, fiindcă am fost văduviți de către străini și ateii, de cunoașterea originii noastre românești, de integritatea culturii și civilizației române. Cu regret, dorința străinilor și de neam, și de cuget a fost să șteargă totul ce este național pe acest pământ, au făcut-o cu mare obrăznicie și bestialitate. Iar vrăjmașia aceasta nu este plăcută Lui Dumnezeu, nici conștiinței înțelepte, ci doar numai Satanei (ceea ce înseamnă risipitor, diavolos).

Le spun cu durere, căci s-a risipit firea noastră de bun creștin și de bun român. Bibliotecile sus-numite au venit să umple golul sufletelor noastre, căci pe lângă carte bună națională s-au completat și cu cartea de mântuire, adică religioasă.

Până în anul 1940, cartea religioasă, ce era o hrană de preț a sufletului, a existat în bibliotecile publice și cele școlare, ceea ce ne-am dori și astăzi, iar biblioteci creștine existau doar pe lângă multe biserici din țara noastră românească. Cu regret au fost arse de ateii, chiar și de oamenii cultului creștin. Ne-am dori să se restabilească aceste biblioteci. Și desigur ar fi și mai îmbucurător să se dea naștere și unei Biblioteci Creștine.

Cor.: Ce corelație ar fi bine să existe azi între bisericile din capitală și Biblioteca Națională a Republicii Moldova?

V. M.: Din câte cunosc, parcă s-a pus un început bun între unele biserici orașenești ce vor să țină de cultura comună și de credința noastră unitară în Dumnezeu și neamul său. S-au organizat mai multe întruniri ale bisericilor Mitropoliei Basarabiei cu Biblioteca Națională, plasmuirea unor momente din viața bisericească sau din cea culturală. Biblioteca Națională a devenit nu numai susținătoare, ci și organizatoare a multor festivități și omagieri religioase. Zic că este un lucru firesc sau poate și obligatoriu pentru omul de cultură. Ceea ce se face prin Dumnezeu și cu El este spre zidire și luminare a sufletelor oamenilor.

Cor.: La Sărbătorile de Paști, ce le-ați dori tuturor bibliotecarilor?

V. M.: Viitorul Bibliotecii Naționale l-aș vedea în extinderea activității sale cu publicul cititor și, desigur, cu publicul creștin ce ar avea mai frecvente întâlniri de suflet, ce ar duce la îmbogățirea reciprocă și la un mod de împărtășire a vieții noastre spirituale.

Sărbători fericite, un Paște fericit, lumină neconținută în sufletele dumneavoastră și localurile de cultură. Hristos a Înviat!

Consemnare, Raisa Plăieșu

Salonul Internațional de Carte pentru Copii

(ediția a XII-a, 16-19 aprilie, 2008)

Între 16 și 19 aprilie, Chișinăul a găzduit ediția a XII-a a Salonului Internațional de Carte pentru Copii. Această acțiune inițiată de Secția Națională a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret a fost realizată cu sprijinul Ministerului Culturii și Turismului, Ministerului Educației și Tineretului, Primăriei Chișinău, Uniunii Scriitorilor din Moldova, Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova, Teatrului Republican de Păpuși „Licurici” și al altor instituții, sub patronajul președintelui Parlamentului RM, dl Marian Lupu.

Expoziția de carte a inclus peste 8500 titluri editate la circa 120 edituri din: Republica Moldova, Belarus, China, Franța, Germania, Lituania, România, Rusia, SUA, Ucraina. Peste 95 de titluri noi au fost lansate în cadrul prezentărilor desfășurate la Filiala BNC „Ion Creangă” din incinta Teatrului „Licurici”, Uniunea Scriitorilor din Moldova, Biblioteca Publică „Onisifor Ghibu”,

precum și la liceele „Gheorghe Asachi”, „Mircea Eliade”, „Spiru Haret” din capitală. Un eveniment deosebit l-a constituit lansarea volumului antologic *Taina care mă apără* de Grigore Vieru (Editura „Princeps Edit” din Iași). Publicul prezent la Salon a remarcat, de asemenea, colecțiile: *Lumea vegetală și lumea animală a Moldovei* (Editura „Știința”), *Biblioteca Ion Creangă* (Editura „Princeps Edit”), *Cartea adolescentului și Teatru pentru copii* (Editura „Prut Internațional”), *Piciul poliglot* (Editura „Epigraf”), volumele *Vocale-portocale* de Arcadie Suceveanu și Ada Zaporozjan (Editura „Pontos”), *Enciclopedia curioșilor* (Editura „Silvius Libris”), *Noroc poliglot* de Iulian Filip (Asociația „Princeps”), *Fabule și Știați că...* (Editura ARC), *Semne în labirint* de Nicolae Busuioc (Editura „Știința”), *Biblioteconomie – valori tradiționale și moderne* de Catinca Agache (Editura „Vasiliana”, Iași) ș.a.

(Continuare în pag. 3)

Elementul constant al tuturor edițiilor Salonului este cartea-surpriză care se oferă gratuit fiecărui copil-visitator al Salonului. De astă dată surpriza a fost realizată de Lică Sainciuc, câștigătorul Premiului „Cartea anului” la ediția precedentă, care a oferit copiilor o variantă în limba română a poveștii *Trei urși* de Robert Southey, adaptarea și desenele aparținându-i.

avut drept scop sensibilizarea opiniei publice față de problemele cu care se confruntă bibliotecile, consolidarea colecțiilor bibliotecilor publice și școlare prin contribuția personală a membrilor comunității. Circa 360 de participanți de toate vârstele (de la 5 la 75 de ani) s-au inclus în acest concurs, cei mai mulți fiind din raioanele Călărași, Criuleni, Ialoveni, Anenii Noi, Râșcani,

Un eveniment important în programul Salonului a fost Forumul Copiilor – întrunirea premianților Concursului „Ofrandă pentru biblioteca mea”. Acest Concurs, care a fost organizat în cadrul Proiectului Național „Spre cultură și civilizație prin lectură”, a

Ștefan Vodă, Drochia, or. Bălți. Festivitatea de premiere a întrunit 36 de învingători, selectați în dependență de valoarea spirituală și materială a cărților donate, de originalitatea autografelor scrise.

Programul profesional din acest an a inclus mai

multe acțiuni adresate specialiștilor din domeniul bibliotecilor și cărții pentru copii: Simpozionul „Dialogul bibliotecar-copil în contextul lecturii, informării, cunoașterii”, Atelierul „Pregătirea specialiștilor din domeniul infodocumentar pentru eurocertificarea CERTIDOC” (formator Elena Leonte, expert european, Iași), Colocviul interuniversitar „Cartea pentru copii: fond, formă, valoare” (în colaborare cu Facultatea de Jurnalism și

Grigore Vieru s-a învrednicit de Premiul „Ion Creangă” acordat de președintele Parlamentului Republicii Moldova, dl Marian Lupu, pentru întreaga activitate în domeniul cărții pentru copii, iar Premiul „Igor Vieru” pentru întreaga activitate în domeniul ilustrației de carte pentru copii a fost acordat în premieră - pictorului-ilustrator Alexei Colâbneac. Juriul, prezidat de scriitorul Ion Hadârcă, a decis în unanimitate să acorde Premiul „Cartea

Științe ale Comunicării a USM), Conferința video „Promovarea lecturii copiilor: campanii, programe, acțiuni” susținută de Leslie Burger de la Biblioteca Publică Princeton, New Jersey, SUA (în colaborare cu Centrul de Resurse Informaționale al Ambasadei SUA în Republica Moldova). La aceste întruniri profesionale au participat în total peste 200 de bibliotecari din Republica Moldova, România, Rusia, editori, scriitori, lectori universitari, studenți. Cele mai interesante comunicări vor fi publicate în buletinul BNC „Ion Creangă” *Cartea. Biblioteca. Cititorul*.

Festivitatea de premiere a constituit punctul culminant al Salonului. Maestrul

anului” scriitorului Aureliu Busuioc, pentru cartea de proză pentru adolescenți *Când bunicul era nepot*. Premiul „Simpatia copiilor”, decernat de către juriul copiilor, a revenit poetului Ianoș Țurcanu, autor al cărții de versuri pentru copii *O girafă supărată*. De asemenea, au fost acordate mai multe premii instituite de Comitetul de organizare, premii speciale oferite de diverse instituții și organizații, diplome și mențiuni.

Informații detaliate despre Salonul Internațional de Carte pentru Copii pot fi găsite pe pagina de Internet www.bncreanga.md/scp

Lilia Teaci

Proiectul FUMAGABA

În zilele de 26-28 martie Biblioteca Națională a Olandei, care este și sediul oficiului Bibliotecii Europene (TEL), a găzduit întrunirea reprezentanților bibliotecilor naționale recent primite în Biblioteca Europeană ca membri cu drepturi depline. În afară de cele opt țări, participante la proiectul FUMAGABA: Albania, Armenia, Azerbaidjan, Bosnia și Herțegovina, Georgia, Macedonia, Moldova și Ucraina, la întrunire au participat reprezentanții bibliotecilor naționale a României, Bulgariei – proiectul TELplus, Turciei, precum și reprezentanții Bibliotecii de Stat a Rusiei și Bibliotecii Naționale a Rusiei.

Scopul întrunirii a fost unul dublu: personalul oficiului Bibliotecii Europene a avut un bun prilej de a cunoaște mai multe despre bibliotecile participante la proiect și persoanele care vor fi implicate în realizarea proiectului, iar reprezentanții bibliotecilor naționale au făcut cunoștință cu activitatea oficiului Bibliotecii Europene, sarcinile de perspectivă, au cunoscut personalul oficiului Bibliotecii Europene și s-au cunoscut între ei.

La 26 martie, în prima zi a întrunirii, toți participanții au prezentat în PowerPoint informații despre

țara de origine, scurt istoric al Bibliotecii, colecții, servicii, personal, instruire profesională, proiecte, colaborare, dotare cu echipamente de informare și comunicare în masă etc.

La 27 martie a avut loc un workshop susținut de personalul oficiului TEL. Angajații TEL au vorbit despre sarcinile care urmează a fi realizate în perioada de derulare a proiectului: 1 ianuarie 2008 – 1 iulie 2009.

Până la sfârșitul proiectului, fiecare bibliotecă participantă la proiectul FUMAGABA trebuie să prezinte cel puțin o colecție care să poată fi accesibilă de pe site-ul Bibliotecii Europene.

Până la sfârșitul anului 2008, personalul oficiului Bibliotecii Europene va vizita bibliotecile participante la proiect. Ca rezultat vor prezenta o analiză a activității care urmează să fie efectuată pentru ca biblioteca în cauză să devină membru cu drepturi depline în Biblioteca Europeană, iar colecțiile și serviciile să fie accesibile prin portalul Bibliotecii Europene.

Va urma mai apoi implementarea infrastructurii tehnice, care va fi efectuată cu sprijinul tehnic din partea personalului oficiului Bibliotecii Europene.

Această activitate este preconizată pentru perioada iunie 2008-iunie 2009.

La ultima etapă a proiectului accentul va fi pus pe marketing și comunicare, promovarea portalului Bibliotecii Europene.

Proiectul FUMAGABA este o bună oportunitate pentru bibliotecile participante de a atrage atenția, la nivel european, asupra resurselor culturale de care dispun, iar pentru utilizatori – de a descoperi bogăția unor colecții noi.

În rezultatul proiectului se preconizează accesul mai larg al savanților europeni la resursele informaționale ale celor opt țări, relativ necunoscute publicului european. Se așteaptă extinderea conținutului disponibil prin Biblioteca Europeană mai repede decât ar fi putut să se întâmple fără acest proiect. Către mijlocul anului 2009 este de așteptat ca portalul Bibliotecii Europene să ofere acces aproape la toate colecțiile bibliotecilor naționale din Europa.

Impactul preconizat:

- Limitarea decalajului numeric dintre țări prin îmbunătățirea sprijinului oferit pentru orice cercetător în orice timp;
- Creșterea contactelor între bibliotecile naționale din țările participante și alte biblioteci naționale europene;
- Promovarea unor resurse informaționale de înaltă calitate în interesul comunității științifice din Europa;
- Sporirea abilităților cercetătorilor din țările țintă de accesare a resurselor în diferite limbi prin interfețele multilingve.

Biblioteca Europeană este un serviciu gratuit care oferă acces la resursele a 47 biblioteci naționale

din Europa în 20 de limbi. Odată cu aderarea în 2008 a Muntenegrului numărul bibliotecilor participante va fi de 48. Resursele pot fi atât numerizate cât și bibliografice (cărți, publicații seriale, postere, mape, discuri, materiale AV etc.).

Biblioteca Europeană este o organizație nonprofit. Bibliotecile participante sunt membre ale Conferinței Directorilor Bibliotecilor Naționale Europene (CENL), o fundație care are drept scop sporirea rolului bibliotecilor naționale din Europa. Membrii CENL sunt bibliotecile naționale din statele membre ale Consiliului Europei.

Activitatea de zi cu zi (managementul, marketingul, implementarea, întreținerea, designul, activitatea editorială, activitatea de dezvoltare, asistența tehnică etc.) este efectuată de echipa oficiului Bibliotecii Europene, bazată la Biblioteca Națională a Olandei, orașul Haga.

Biblioteca Europeană a fost inițiată cu finanțare europeană și a luat naștere ca serviciu online în martie 2005.

Biblioteca Europeană va servi ca infrastructură pentru „Biblioteca Numerică Europeană” sau „Europeană”. Această inițiativă europeană va include nu numai bibliotecile, dar și muzeele, arhivele și alți deținători de materiale ce țin de moștenirea culturală.

Scopul principal al Bibliotecii Europene este de a deschide universul de cunoaștere, informație și cultură al tuturor bibliotecilor naționale din Europa pentru utilizatorii din întreaga lume.

Vera Osoianu

„Cartea este un miracol al lumii...”

(Masa rotundă „Suntem și noi un neam al cărții?”)

„Suntem și noi un neam al cărții?!: problema cărții și a lecturii în Republica Moldova” - sub acest generic s-a desfășurat masa rotundă la Biblioteca Municipală “B. P. Hasdeu” din 23 aprilie 2008 organizată în cadrul Zilei Internaționale a Cărții și a Dreptului de Autor. Această întâlnire, la care au participat bibliotecari, distribuitori de carte, scriitori, reprezentanții mass-media, editori, studenți, se-nscrie în cadrul Programului național „2008 - Anul Lecturii în Republica Moldova”. Organizatorii întrunirii sunt: ABRM, BNRM, Biblioteca Municipală “B. P. Hasdeu”, Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova - Departamentul “Căile cărții” de la Uniunea Scriitorilor, Uniunea Editorilor din Republica Moldova etc. Au fost abordate următoarele subiecte: lectura în cifre; spațiul și timpul lecturii în Republica Moldova; procesul editorial în cifre (prezent, tendințe); relația editură - bibliotecă; relația scriitor - bibliotecă; dreptul de autor, biblioteca și cititorul etc.

Moderatorii mesei rotunde, dna dr. Lidia Kulikovski, directorul Bibliotecii Municipale “B. P. Hasdeu”, și scriitorul Iu. Filip, șeful Departamentului “Căile cărții” al US, au consemnat că 23 aprilie coincide cu două evenimente semnificative anuale: Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor și Ziua Bibliotecarului în România.

În continuare dna dr. **Lidia Kulikovski** a mai menționat: “Problema cu declinul lecturii se extinde în toată lumea. De exemplu, în Franța s-a elaborat o strategie promptă a cărții, implicându-se însuși președintele țării, toate editurile, scriitorii, bibliotecarii etc. O metodă importantă de propagare a lecturii în această țară e lectura prin teatru. În Germania s-a elaborat campania națională «Programul Național de Lectură», care se desfășoară foarte activ prin cele mai diverse metode și forme de propagare a cărții. Problema în Republica Moldova a fost identificată prin intermediul forurilor naționale, sondajelor realizate de către ONG-uri, în urma cărora s-a anunțat că moldovenii citesc puțin. Cifrele statistice înregistrate în biblioteci sunt prea mari și din cauza aceasta nu se poate de bătut alarma pentru a soluționa problemele respective. Apar întrebările:

ce gândesc bibliotecarii despre acest proces? Cum să înțelegem care este situația reală? Cum să soluționăm această problemă, dacă noi, bibliotecarii, ne contrazicem cu astfel de statistici referitoare la lectură?...

Rezultatele cercetărilor ne demonstrează clar că lectura încă rămâne foarte importantă și în viața tinerilor. Invazia Internetului nu a redus interesul pentru lectura cărții. Tinerii conștientizează că nu pot fi activi cetățenii informați dacă nu citesc și nu recunosc lectura ca o pre-recuzită aproape a tuturor activităților sociale și culturale. S-a mai constatat că puțin se citește cartea autohtonă, cartea creștină”.

Pe parcursul întrunirii au mai participat și alți vorbitori:

Iu. Filip, șeful Departamentului “Căile cărții” al Uniunii Scriitorilor.

“Să constatăm astăzi, ce înseamnă cartea? Care sunt căile cărții de azi? Statisticile mult trâmbo-

țează, dar noi trebuie să cunoaștem adevărul. În bibliotecile raionale, să-ți nu prea ajung cărțile. Bibliotecile se completează foarte prost cu literatură în grafie latină. Dar cum decurg activitățile de bază în privința lecturii? Aceste paranteze le vor deschide bibliotecarii din diferite biblioteci, astăzi, la această masă rotundă și ne vor dezvălui adevărul”.

Vera Osoianu, director adjunct, BNRM, a adăugat că: “În ultimii ani se vorbește insistent, la nivel internațional, despre criza lecturii și, deși problemele sunt asemănătoare, fiecare țară încearcă să le rezolve reieșind din posibilitățile proprii. Au fost elaborate politici, strategii, programe naționale în domeniul promovării cărții și a lecturii, unele țări au declarat promovarea lecturii printre prioritățile naționale, au fost create asociații naționale a lecturii, Asociația Internațională a Lecturii etc.

Nu există un răspuns concret la întrebarea: «Suntem și noi un neam al cărții?», nimeni nu și-a luat îndrăzneala să confirme sau să infirme renumitele cuvinte ale lui Dimitrie Cantemir, dar este bine că am pus această întrebare pentru că în căutarea unui răspuns s-ar putea să ne împiedicăm de alte întrebări și probleme. Pentru un posibil răspuns negativ am putea găsi justificare prin istoria, care n-a fost prea favorabilă acestui

(Continuare în pag. 6)

neam, prin trecerea de la un alfabet la altul, prin emigrări și deportări, prin cenzura ideologică urmata de cea economică.

Problema noastră o constituie nu cantitatea, ci calitatea publicațiilor. IFLA/UNESCO recomandă o rată medie de înnoire a fondului unei biblioteci publice de 7-10 ani, pe când bibliotecile noastre au nevoie de 54 de ani pentru înnoirea fondului de publicații.

Starea generală a colecțiilor se reflectă și în indicatorii principali de activitate. Dacă în anul 2007 numărul cititorilor a crescut cu 158,1 mii, numărul împrumuturilor s-a micșorat cu 4.484,4, iar numărul vizitelor s-a micșorat cu 578,1. Mult sub recomandările IFLA/UNESCO sunt intrările pe cap de locuitor. Dacă IFLA/UNESCO recomandă cel puțin 250 de cărți la o mie de locuitori, la noi intrările din anul 2007 constituiau doar 93 de cărți la o mie de locuitori?

Nina Negru, șef Serviciu „Studii și cercetări”, BNRM, a menționat: „La BNRM a demarat cercetarea sociologică *Timpul și spațiul lecturii în Republica Moldova*, anchetă națională coordonată de Serviciul «Studii și cercetări» (al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova). Ne-am obișnuit cu sondajele, topul cărților... Depășirile prin republică, ce au început anul acesta, oferă date studiului sociologic al lecturii în țara noastră, punând accentul pe calitatea fondurilor de carte din biblioteci - procentajul cărților în limba română cu grafie latină, în grafie chirilică, în limbi străine. Au fost repartizate 2000 de chestionare. După etapa de tatonare

s-a constatat, că fondurile de carte sunt foarte învechite, iar completarea lor se face prost de tot în prezent. Se pune întrebarea, cum se selectează din fondurile de cărți literatura învechită ideologic? Chestionarul cititorului cuprinde 140 de întrebări. Și cea mai importantă replică e că lipsește cultura lecturii. Populația nu dispune de cele mai principale informații, poate cele mai utile: despre alimentația corectă a omului, despre cea mai frecventă boală - hepatita B etc. Cultura lecturii se confundă adeseori cu beletristica”.

Claudia Balaban, director BNC „Ion Creangă”: „Există criza cărții prin lectură, care are următoarele neajunsuri: bibliotecile conțin prea multă maculatură, ele nu se completează cu alte cărți noi, nu primesc ziare și reviste etc. Aici s-a accentuat că nu se citește literatura creștină, dar să nu uităm că în anii totalitarismului au fost distruse multe biserici. Și dacă copilul n-a studiat în școală religia, cum putem să vorbim de lectura creștină? Da, astăzi, când au început să se construiască multe biserici, elevii din ciclul primar au început studierea cursului moral-spiritual.

La forurile internaționale s-a vorbit din punct de vedere negativ despre cărțile din seria *Harry Potter* a britanicei J. K. Rowling, menționându-se că nu sunt dintre cele mai bune.

Saloanele internaționale de carte pentru copii sunt o metodă de propagare a lecturii, o sărbătoare a spiritului, în care dăinuie înțelepciunea, menținându-se obiectivele: susținerea, promovarea și po-

pularizarea cărții pentru copii. În carte, copiii află potențialul spiritual necesar cunoașterii, liniștea sufletească și, nu în ultimul rând, posibilitatea de a găsi informația necesară. Salonul Internațional de Carte este un eveniment cultural, o cale sigură spre cultură și educație, o relansare a interesului pentru cultura scrisă, o sursă principală de informare a generației tinere. La astfel de saloane participă peste 100 de editori din Republica Moldova, China, SUA, Franța, Germania, Belarus, Rusia etc. cu o diversitate sporită a titlurilor de carte - peste 800 la număr”.

Iurie Colesnic, scriitor: „Cartea este un miracol al lumii ce niciodată nu va dispărea. Literatura sovietică a rămas încă în bibliotecile noastre și cititorul de astăzi s-a schimbat, mai ales după ce a plecat în Europa. «Chișinăul citește o carte» e un program vast și interesant, care e salutar în fața cititorului. Viața omului e scurtă și noi azi trebuie să copleșim cititorul, punându-i pe masă cele mai bune cărți. Astăzi toți suntem ostași ai cărții, de aceea nu trebuie să aruncăm cărțile din biblioteci. Cartea trebuie prețuită. De peste hotare să se aducă cele mai bune, mai importante cărți la completarea bibliotecilor cu literatură”.

Valentina Chitoroagă, director Camera Națională a Cărții din Republica Moldova, a menționat că accentul statistic al anilor 2006-2007 se dezvăluie printr-o diferență deosebită de editare a cărților. Anul 2006 e un an record de editare a cărților și broșurilor și se înscrie cu 2850 de titluri de carte. În anul 2007 au fost editate

în total 2760 de titluri de carte. Cei cointeresați pot să acceseze site-ul Camerei Naționale a Cărții și își vor face o impresie mai clară despre situația reală.

Literatura tematică editată se clasifică pe următoarele trepte: în anul 2006 - I loc literatura din învățământ și cultură; II loc - social-politică; III loc - beletristică. Pentru anul 2007 pe I loc s-a plasat literatura despre sculptură; II loc - social - politică și economică; III loc - beletristică; IV loc - literatura pentru copii.

Procesul editorial l-am grupat în două categorii: editurile de stat („Lumina”, „Cartea Moldovei” etc.) și editurile private (ARC, „Litera”, „Pontos” etc.).

În sistemul editorial de stat în anul 2007 au apărut 816 titluri de carte, iar în cel editorial privat au apărut mai multe cărți. La „Vector” etc. și Tipografia Centrală au apărut 197 titluri de carte. Putem concluziona că aparițiile editoriale de stat și cele ale editurilor private se echivalează 50% la 50%. Numărul total al editurilor se estimează la 240.

Ecaterina Rudacov, șef adjunct al Direcției „Programe naționale” al Ministerului Culturii și Turismului al Republicii Moldova: „Problema cărții și a lecturii în Republica Moldova, cred, e foarte actuală și necesită o amănunțită cercetare. Din 2850 de titluri de carte editate un anumit număr le revine și editurilor de stat, care contribuie la completarea cu literatură a bibliotecilor. Anual se fac multe donații de carte, dar din păcate ele nu ajung în biblioteci. Care este pricina? Probabil e

(Continuare în pag. 7)

nevoie de cercetat această problemă pentru soluționare. Astăzi s-a vorbit despre literatura în grafie latină și chirilică din fondurile bibliotecilor. Poate e cazul să aflăm care e numărul de cititori care citesc în grafie latină și numărul de cititori care citesc în grafie chirilică. Și atunci vom afla în ce măsură biblioteca trebuie să dispună de cărți în ambele grafii”.

Pe parcursul mesei rotunde “Suntem și noi un neam al cărții?!” au mai intervenit și alți vorbitori: M. Harjevschi, BP de Drept; Vlad Zbârciog, scriitor; Rodica Iuncu, critic de arte; Ion Vicol, scriitor etc.

Cartea reprezintă un suflet. Ea trăiește de mii de secole pentru a ne călăuzi. Probabil cartea cea mai de preț care ne poate modela sufletul zi de zi e Cartea Vieții sau *Sfânta Scriptură* care ne-a lăsat-o Dumnezeu pe pământ prin decenii, secole, milenii. După ce vei citi această carte sfântă de multe ori, sunt sigură că după ea vei deschide alte cărți care-ți vor lumina viitorul pe pământ. Cărțile întotdeauna au căutat și mai continuă să caute talente, noi înțelepți și genii. Anume ei, scriitorii, au încercat să dea o definiție a cărții: “Cartea este o conversație cu un om deștept”, spunea A. Tolstoi; “Scopul unei cărți, scria Balzac, este să te faci să gândești înainte de orice”; “Sărăcia de exprimare duce la îngustarea minții și efectele acestei îngustări sunt mai nocive decât efectele fumatului”, spunea Marin Sorescu; “Nu-ți voi lăsa decât un nume așternut pe o carte”, spunea Tudor Arghezi.

Raisa Plăieșu

Lectura – parte componentă a culturii

“Pentru a te cunoaște, spunea filosoful Auguste Comte, cunoaște istoria”. Întregul proces educativ se desfășoară în spiritul culturii, al umanismului științific, tehnic, artistic, al valorilor juridice, morale și religioase. Cultura este factorul central în determinarea tipului de personalitate de bază (configurația psihosocială comunicativă) și a celui de personalitate de statut (civic, politic, economic, profesional). “O cultură nu se moștenește, se cucerește”, spune André Malraux. O cultură se moștenește istoric, dar se cucerește și prin instruire și educație. Sistemul educațional al societății, prin politica educațională, prezintă ofertele de conținuturi culturale, mijlocește selecția și transmiterea lor. Politica educațională stabilește și strategiile de sensibilizare pentru valorile estetice.

Educația centrată pe valori este ea însăși o valoare. Ideile, practicile, instituțiile, ordinea legislativă fac parte din cultura pedagogică. Cultura istorică a gândirii pedagogice reprezintă tradiția la care trebuie să facem apel, articulând elementele inovatoare în domeniul teoriei și al practicii educaționale. Educația centrată pe valori socializează și umanizează prin modele comportamentale dimensionate cultural. Menirea instruirii și educației este de a-l forma pe individ ca receptor, ca producător și creator de cultură. Pentru aceasta este necesar de a-l antrena pe receptor în tehnici culturale, care constituie principalul instrument al muncii intelectuale.

Totuși, cartea rămâne deocamdată principala sursă de informație, care concurează cu radioul, TV, computerul. Prin lectură omul comunică, se perfecționează continuu, aspiră la noi realizări. Cartea este instrumentul cel mai subtil pentru perfecționarea sufletului și a minții. Lectura ocupă un loc deosebit în modelarea personalității, punându-l în contact cu lumea din jur, arta, ideile, sentimentele umane. Tehnica lecturii se dobândește prin exerciții începând cu clasele primare, când se formează deprinderile de citire și scriere. La maturitate, tehnica lecturii se nuanțează în funcție de scopurile folosirii ei.

Lectura simplă de parcurgere a textului în ritm obișnuit, este eficientă pentru preluarea unor știri din cărți, reviste și alte surse. Ea solicită concentrarea optimă a atenției, memoriei, gândirii și a altor procese cognitive. **Lectura integrală**

a textului (scrisoare, raport, studiu, carte) este necesară în situații speciale (rezolvarea problemelor personale, examene, lectura de agrement). **Lectura selectivă** este necesară pentru a cuprinde o arie cât mai mare de informații, pentru economie de timp, pentru a avea o imagine globală. Lectura selectivă presupune reținerea cuvintelor-cheie, a ideilor relevante și esențiale.

Lectura – simplă, integrală sau selectivă – poate fi efectuată în ritm lent sau rapid. Ritmul lent nu se asociază cu dificultățile de citire și înțelegere, ci are la bază intenția de a citi cu atenție și răbdare, pentru a studia, pentru a “savura un text”. Ritmul rapid se asociază cu graba, superficialitatea, el este necesar pentru “a fi la curent cu noutățile” într-un domeniu interesant, pentru a face față exploziei informaționale. Managerii, jurnaliștii, cercetătorii ș.a. sunt deprinși să parcurgă în timp scurt un volum informațional imens.

Psihopedagogii lecturii recomandă tehnici de exersare a ritmului rapid de lectură. O bibliografie selectivă și o suită de recomandări practice de exersare a citirii rapide prezintă Paul Ștefănescu în lucrarea *Citirea rapidă*, apărută în anul 1995.

Lectura unui text se face nu cuvânt în cuvânt, ci pe unități lingvistice cât mai largi, citirea prin puncte de fixare, cuprinzând, prin antrenament, 3-4 cuvinte odată sau 15-20 semne. Se antrenează vederea periferică, ceea ce permite lărgirea câmpului de fixație. Privirea va cuprinde nu cuvinte separate, ci structuri lexicale – părți de fraze întregi. Privirea avansează pe text în salturi. Cuvântul se identifică nu silabisindu-l, ci după contur, în context cu altele. Se fotografiază conturul cuvântului. Pentru primele exerciții se recomandă sublinierea sau punctarea unităților lingvistice, apoi se exersează fără sublinieri.

Autorul ne asigură că, după un program de antrenament al citirii rapide timp de 6 săptămâni, 15 minute zilnic, se mărește viteza de citire de 3-5 ori. Un antrenament de mai lungă durată are ca efect mărirea vitezei cu peste 10 ori.

Émile Faguet în lucrarea-eseu *Arta de a citi*, publicată la Paris în anul 1932, tradusă în limba română în anul 1971, pledează cu convingere pentru citirea lentă, reflexivă, pentru cultivarea plăcerii de a

(Continuare în pag. 8)

citi. În concepția autorului, cărțile se citesc diferențiat – după intenții, caracterul lor, valoarea lor. Cei care sunt obligați “să vâneze idei”, sunt lipsiți de plăcerea lecturii. Cărțile de idei precum: *Discurs asupra metodei*, de René Descartes, *Spiritul legilor*, de Montesquieu, *Confesiuni*, de J.-J. Rousseau ș.a., poeme dramatice, poeme lirice, obligă lectorul să citească cu atenție și chibzuință, să facă corelații, să revină la unele pagini. “Lectura unui autor-filosof este un continuu dialog cu el, în care se găsește tot farmecul și primejdia unei discuții din viața de toate zilele”. Farmecul trebuie să știi să-l guști, trebuie să știi să-l asculți, să te deprinzi a-l urmări pe gânditor, să ne așteptăm clipa în care autorul poate și le va exprima el însuși și atunci satisfacția noastră va fi foarte vie...

Cărțile care se adresează sentimentului (*Printesa de Cleve*, de doamna La Fayette, *Eugénie Grandet*, de H. de Balzac ș.a.) captivează și fură cititorul. Nici aceasta nu exclude, reflecția și discuția. Ele se parcurg ceva mai repede. Piese de teatru (Racine, Molière) invită la reflecția asupra gândirii autorului prin acțiunea și limbajul personajelor. “Poetii epici, elegiaci și lirici tre-

buie citiți mai întâi în șoaptă, apoi cu voce tare... încet ca să înțelegem gândirea lor, cu voce tare pentru ca urechea să prindă ritmul și armonia. Scriitorii ermetici sunt dificili; ei ne conving lenea spirituală prin obstacolele pe care le ridică. Autorii mediocri pot fi citiți din când în când pentru a-i cunoaște, dar nu trebuie să te lași copleșit de lectură. Dușmanii lecturii sunt: amorul propriu, timiditatea, patima și tendința excesivă de a critica. Trebuie să te ferești de ei, dacă nu vrei să-ți pregătești o bătrânețe tristă. Cărțile sunt ultimii noștri prieteni care nu ne înșală și nu ne reproșează că îmbătrânim”. Criticii, spune autorul, trebuie citiți, dar cu rezerve. Ei te obligă să citești din punctul de vedere pe care ei îl creează. Să citești este bine, să recitești este și mai bine. Autorul avertizează și asupra exceselor lecturii cărții. Ea rămâne “o mică mobilă a inteligenței noastre, un motor al spiritului, un prieten, un ajutor”. Cititul cărților, ca orice pasiune, poate fi devoratoare, poate împiedica alte activități, contactul cu realitatea.

Derel Rowntree a oferit îndrumări practice pentru formarea deprinderii de studiu prin lectura cărții. Metoda se numește RICAR – R = răsfoire; Î = întrebări; C = citire; A

= aducere aminte; R = recapitulare. Răsfoirea este necesară pentru a percepe foaia de titlu (autor, titlu, locul apariției, anul apariției). Consultarea cuprinsului ne edifică asupra conținutului cărții. Lectura prefeței ne familiarizează cu conținutul cărții, cu problemele pe care le pune. Indexul de nume și trimiterile bibliografice ne conving de ținuta științifică, documentală a lucrării.

Ne creăm semne de întrebare în legătură cu problemele anunțate, ele activează interesul și modul de gândire. Citirea propriu-zisă asigură reținerea ideilor autorului, după ce au fost bine înțelese, reținerea modului specific de gândire al autorului. Aducerea aminte mijlocește stabilirea corelațiilor, a conexiunilor cu experiența proprie a lectorului. Recapitularea permite reținerea elementelor esențiale, reținerea unei imagini generale, complete, corecte a textului.

Lectura rămâne în continuare un instrument indispensabil de acumulare a cunoștințelor, a accesului în lumea valorilor și a culturii, iar textul tipărit rămâne mijlocul de neînlocuit al stăpânirii Universului.

Ana Brăescu, bibliotecar,
Școala Grădiniță nr. 152 „Pas cu pas”

...îmi pare bine să știu că ai vrea să mă știi. Biobibliografie Iulian Filip¹

Ceea ce s-a produs la Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” a fost gândit, discutat, regizat ca *aniversare cu lansare*. A fost, însă, diferit de ceea ce ne-am gândit pentru că tot ce este legat de Iu. Filip, nu poate fi bătut în cuie într-un program prestabilit.

Nici pe departe. Tot ce este legat de Iu. Filip se schimbă, se adaptează ca context, ca ritm, ca melodie, ca format la personalitatea lui – original, imprezvizibil, unic... Până la urmă a fost un eveniment frumos...

Evenimentul care a adunat peste 80 de persoane în aula sediului central al BM „B. P. Hasdeu” a fost unul de sărbătoare – sărbătoarea unui scriitor, sărbătoarea cărților lui și sărbătoarea bibliotecii pentru că Biblioteca Municipală a venit la acest eveniment cu un volum de referință despre sărbătorit – o Biobibliografie.

Omul ajuns la o vârstă, pe care a împlinit-o Iulian Filip, trebuie să-și pună în ordine realizările, amintirile, conștiința... Chiar dacă, spune Iurie Colesnic, timpul nu-l prea găsește acasă, Iulian Filip găsește timp pentru a-și urmări finalitatea scrierilor lui. Sunt de acord cu Iurie, în sensul că timpul nu-l împovărează pe Iulian

Filip, poetul e chiar mai fecund acum la 60 de ani...

Ne-o demonstrează cartea de referință *Biobibliografia Iulian Filip* cu un titlu foarte sugestiv, în cheia lui Filip – *îmi pare bine să știu că ai vrea să mă știi*. Titlul are o conotație ludică și foarte personalizată... Protagonistul lucrării se adresează, în acest fel, personal fiecăruia care încearcă să deschidă acest volum, intrigându-l... aici îl ajută designerul Editurii “Princeps” – Dorian Conea, care-l cunoaște foarte bine și decide să plaseze titlul fără majusculă – Măria Sa Filip se închină, în fața cititorului, dornic de a-l cunoaște...

Demersul nostru bibliografic oferă o bază pentru analiza fenomenului literar, social, cultural care se numește Iulian Filip. Ampla, documentata și pertinenta bibliografie trece în revistă multitudinea preocupărilor omului, scriitorului, funcționarului... etc.

¹ Îmi pare bine să știu că ai vrea să mă știi. Biobibliografie Iulian Filip / (Continuare în pag. 9) Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”. – Ch. : Princeps, 2008. – 176 p.

Analiza produce unități și cantități. Care sunt unitățile și cantitățile Iulian Filip?

Volumul de bibliografie conține 1342 de surse cu vedeta Filip / în sens biblioteconomic – vedeta de subiect Filip / 1342 de surse – perioada de referință 1998 – 2007, zece ani. Volumul de bibliografie editat la 50 de ani a avut înregistrate 1095 de surse. Ipoteza lansată la început că Iulian Filip în ultimul deceniu a fost mai laborios, se adevărește.

Clasificând și ordonând creația lui risipită în cărți, spectacole, reviste, ziare, întâlniri cu cititorii – au devenit vizibile atât prezența poetului, scriitorului, dramaturgului, publicistului, îngrijitorului de colecții, artistului plastic etc. în procesele culturale și literare, cât și perioadele de tăcere (ani, luni, zile – descrierile bibliografice ne permit să aflăm, anul, data, ziua publicării); au scos în evidență preocupările sale și elementele lor redundante, au inventariat intensitatea, frecvența și tematica subiectelor abordate. Exemplu: astfel aflăm că în anul 1998 a avut 95 de prezențe editoriale – cărți sau texte și articole publicate în reviste și ziare – a publicat 3 volume aparte: *Morțile prealabile*, versuri, 88 p., *Ruga izeilor cei trei*, versuri și proză, 96 p., *Semințele mărului oprit*, versuri, 208 p.; a răspuns consemnatărilor la 6 interviuri; a scris 35 de articole de publicistică și de cinci ori au scris alții despre Iulian Filip. În comparație cu anul 2004, când a înregistrat 202 de surse prezențe în diverse mijloace de comunicare scriptică – a publicat, iarăși, 3 volume aparte: *Cules-ales*, poezii, 150 p., *Mergătorul*, poezii, 128 p., ediția a doua la *Plăcințele cu mărar*, poezii pentru copii, *Nucul cu o singură nucă*, poveste, 32 p.; a comunicat prin liniile sale cu 14 personalități; despre Iulian Filip s-au scris opt articole (de două ori mai mult ca

în 1998); au sporit la 12 numărul interviurilor; a scris 91 de articole publicistice.

Bibliografia ne răspunde cu ce a umplut anii 1998 – 2007 Iulian Filip: a publicat 20 de volume opere aparte, 412 prezențe de versuri și proză în culegeri și periodice, a publicat 8 piese, scene dramatice, operete cochete, scenete; a scris 553 articole de publicistică (probleme social-politice, poziții civice, opinii personale); a mai publicat 37 articole literare (eseuri, recenzii, prefețe); a fost redactor, colaborator, coautor la 24 de volume; 7 traduceri din Ungaretti; a realizat prezentări grafice la 48 volume; a publicat 78 linii comunicante (grafică și desene în duet). Viața și opera lui Iulian Filip a fost comentată, recenzată, evaluată, criticată de 59 de ori; a oferit 78 de interviuri. Chiar pentru el e interesant să caute răspuns, cu ce s-a ocupat și de ce? De ce anii 2003, 2004 sunt atât de plini? Iar anii 1995, 2007 mai puțin plini, sau să-și răspundă lui, sau nouă, ce este *plin și mai puțin plin* în accepțiunea lui Iulian Filip? Cuvântul *plin*, ca și cuvântul *cântar*, sunt des utilizate, cu diverse conotații în creația lui. Sunt jocuri de ale lui Filip – și chiar a mărturisit că și-a adunat opera și a cântărit-o... în sensul direct al cuvântului – a pus-o pe cântar; a calculat-o, e matematician de formație, în coeficienți cifrici, tiraje, volume etc. Biobibliografia îl va ajuta să facă acest lucru mai ușor – să-și cântărească și să numere creația pentru că ce s-a publicat din poezii, prefețe, eseuri, alte texte literare în presă nu le poți pune pe cântar, le poți doar număra... Exemplu – poezia publicată în reviste și ziare, grafica în diverse volume a înregistrat un număr de 528 de prezențe sau cele 590 de articole de publicistică și literare. Nu le putem cântări, dar le putem număra ca pagini, semne, coli de autor etc.

Dar, demersul nostru bibliografic, importanța căruia nu poate fi diminuată de nimeni, indispensabil, nu-i suficient în măsurarea personalității lui Iulian Filip, a originalității lui, a valorii lui artistice... Ea a fost completată din perspectiva criticului, expertului... Aici vine cu *Golul existențial* și *Firul întins al destinului* academicianul Mihai Cimpoi. Urmează un Tabel cronologic, întocmit de autor, chiar cu anticiparea apariției volumelor de care se vorbește astăzi, de ce am spus că Iulian Filip găsește timpul necesar să-și facă ordine în munca sa... un interviu realizat de Cassian Maria Spiridon, care scoate cititorului momente legate de viața scriitoricească a lui Filip, proiectele sale, dar și comentariile lui pe marginea vieții literare a Basarabiei, despre prietenie în lumea scriitorilor și despre poezie; iarăși îl deschide pe Iulian Filip pentru cel *ce vrea să îl cunoască, să îl știe...*

Referințele inserate în volum, alături de sursele bibliografice, vin să potenteze personalitatea lui Iulian Filip, dar și valoarea volumului bibliografic. Puține, dar consistente pentru a întregi portretul literar al lui Iulian Filip, pentru a-i evidenția caracteristicile creației și cele personale.

Utilizatorul dispune de toate unghiurile posibile de abordare și de considerare critică a activității lui Filip prin conceptul structurării materialelor bibliografiate – aproape de figura Iulian Filip; prin indicii auxiliari care furnizează răspunsuri de tipul *Ce, Unde, Când* și orientează cercetătorul, cititorul interesat de informații despre scriitorul, omul, funcționarul sau artistul plastic Iulian Filip.

Bibliografia Iulian Filip a fixat și va duce prin timp încercările și rezultatele efortului lui Iulian Filip, de cunoaștere – pentru că în efortul de a cunoaște, scrie, în efortul de a cunoaște, produce, cum personal recunoaște că este un curios...

Tuturor interesatilor de Filip, vă recomand acest corpus de referințe. Bibliografii profesioniști de la BM au elaborat multe instrumente bibliografice calitative și necesare, multe din ele premiate la diverse concursuri de nivel național... La unele am lucrat pentru premii, la altele din obligație, la unele pentru bifă... la prezentul volum, însă, am lucrat cu drag, cu drag de Iulian Filip...

Alăturăm la această biobibliografie respectul, considerația și prețuirea noastră constantă, dorindu-i ani mulți și plini, bucurii, sănătate... și cărți, mai multe cărți... pentru că la Chișinău se mai citește!

Lidia Kulikovski

ZILELE BIBLIOTECII PUBLICE „ALEXANDRU DONICI”

Trăim astăzi într-o societate a informației și a cunoașterii. În acest context trebuie să știm, că cele mai importante bunuri din această societate sunt: *educația și cultura*. Biblioteca Publică Raională „A. Donici” a devenit un centru de cultură și de educație pentru orheiieni, un veritabil centru de comunicare. Astfel, în perioada 21-25 mai 2008, în cadrul Zilelor Bibliotecii Publice Raionale „A. Donici” (ediția a XIX-a), au fost organizate diverse manifestări culturale. Cea mai importantă a fost masa rotundă cu genericul: *Biblioteca Publică în viziunea beneficiarilor săi*. Utilizatorii în mesajele lor au menționat: „Misiunea Bibliotecii Publice a fost întotdeauna și rămâne a satisface cerințele de lectură și de informare a membrilor comunității”. În una din zile, elevii din 40 de localități ale raionului au participat la recitalul de versuri *Pe-un picior de plai* (ediția a II-a). Elevii au avut posibilitate să-și citească versurile proprii despre dragostea de țară, mamă, grai. Toți con-

curenții au fost premiați cu cadouri și cărți valoroase.

Important e că în anul curent, în cadrul Zilelor Bibliotecii „A. Donici”, în bibliotecile publice comunale (Ivancea, Seliște, Piatra, Mălăiești) au fost organizate seminare zonale, punând în discuție promovarea imaginii bibliotecii și bibliotecarului, colaborarea Bibliotecii Publice cu administrația locală și instituțiile publice din comunitate. În colaborare cu colectivele didactice ale liceelor și gimnaziilor din localitate, elevii au prezentat acțiuni culturale, având ca scop atât cultivarea interesului pentru lectură, cât și omagierea scriitorilor jubiliari: A. Mateevici, Iulian Filip, Aurel Ciocanu.

Cei prezenți: elevi, pedagogi, bibliotecari, educatori, părinți au menționat în comunicările sale că interesul pentru lectură nu vine de la sine, dar se formează printr-o muncă a factorilor educaționali: familie, grădiniță, școală, bibliotecă; o muncă ce presupune răbdare, perseverență și voință.

În mesajul său domnul Leonid Mititelu, primarul comunei Seliște, a reliefat buna colaborare a celor trei biblioteci publice din teritoriu cu diferite cămine culturale, grădinițe, gimnazii. De asemenea a remarcat faptul că bibliotecile, prin activitățile sale, încep să redescopere dimensiunea culturală a menirii lor și implicarea tot mai evidentă în viața localității.

Organizarea unor astfel de activități contribuie la evaluarea activității bibliotecii și bibliotecarilor, un motiv de discuție a diferitor aspecte ale bibliotecii: de a efectua reparații, schimbarea mobilierului și vizibilitatea din incinta bibliotecilor, schimbul de opinii, fortificarea relațiilor de colaborare și utile schimburi de experiență, ce constituie o cale sigură de îmbunătățire a activității în bibliotecile publice.

Lidia Sitaru,
director BPR „A. Donici”, Orhei

EXPOZIȚIE JUBILIARĂ

Jonathan Swift

„Portretul lui J. Swift”, 1978, frontispiciu, gravură pe metal, 18 x 13cm

Cu prilejul a 85 de ani de la naștere, în cadrul Salonului de artă al Bibliotecii Naționale, a fost inaugurată expoziția tematică de lucrări din colecția Serviciului “Colecție de arte și hărți”: albume, cărți, cataloage, stampe ale maestrului **Ilie Bogdesco**, renumit pictor ilustrator al operelor din literatura clasică: *Târgul de la Sorocinsk* de N. Gogol, poemul *Țiganii* de A. Pușkin, *Călătoriile lui Gulliver* de J. Swift, *Punguța cu doi bani* de I. Creangă, balada *Miorița* de V. Alecsandri, poemul *Codreanul* de V. Alecsandri, *Laudă prostiei* de E. Rotterdam, *Opere alese* de C. Negruzzi, *Crimă și pedeapsă* de F. Dostoevski, *Anna Karenina* de L. Tolstoi. Dintre numeroasele expoziții personale desfășurate în orașele Moscova, Kiev, Novosibirsk, Odesa, Tallinn, Lvov, Zaporojie și Chișinău – niciuna nu i-a adus atâta faimă, după cum prezentarea grafică a cărților pentru care a executat macheta, în stilul manuscriselor din sec. XV – XVIII, caractere de litere modificate și modernizate, utilizând la maximum posibilitățile gravării: profunzimea tonală, grotescul liniilor, hașura grațioasă. O altă manifestare a talentului său o constituie picturile sub denumirea “Moldova” de la Casa de Cultură din Chițcani (1968-1996), create în colaborare cu L. Beleaev.

Artistul plastic Ilie Bogdesco s-a născut la 20 aprilie, anul 1923, în s. Butuceni, raionul Râbnîța. În anii 1938-1941 studiază la Școala de Arte Plastice din Kirov. În 1942 devine profesor la Școala Medie din s. Nikolaev, raionul Nagorsk, reg. Kirov, iar în 1951 a absolvit Facultatea de Grafică a Institutului de Pictură, Sculptură și Arhitectură “I. Repin” din Leningrad.

În același an este ales membru al organizației regionale Leningrad al Uniunii Artiștilor Plastici din Federația Rusă. În 1952 a lucrat profesor la Școala de Pictură din Saratov. În anul următor se transferă la Chișinău și realizează la comanda unor edituri ilustrații în diverse tehnici (gravuri pe metal, linoleum, acuarele etc.). În 1960 e distins cu titlul de Maestru în arte al RSSM. În 1961-1963 este numit pictor-șef la Editura “Cartea moldovenească”. În 1963 i se conferă titlul de Artist plastic al poporului din URSS. În 1966 e distins cu Premiul de Stat al RSSM pentru o serie de linogravuri color: “Patria mea”, stampele “Chemare”, “Soldatul”, “Blestemul” și ilustrațiile la povestea *Punguța cu doi bani*. În 1968 e decorat cu Medalia de Aur a Academiei de Arte Plastice din URSS, iar în 1970 – cu Medalia de Aur a Expoziției Internaționale de la Leipzig, Germania. În 1972 este ales președinte al Uniunii Artiștilor Plastici din RSSM, iar în 1975 – membru-corespondent al Academiei de Arte Plastice din URSS. Tot atunci e decorat cu Medalia de bronz a Expoziției Internaționale din Moscova “Cartea-75” pentru ilustrarea baladei *Codreanul*, iar în

(Continuare în pag. 11)

1980 – cu diploma “Ivan Feodorov” la expoziția unională “Arta cărții”, pentru ilustrarea romanului *Don Quijote* de Miguel de Cervantes. Participă la numeroase expoziții internaționale. În 1998, în semn de înaltă prețuire a meritelor deosebite în dezvoltarea și propagarea artelor plastice și pentru o contribuție substanțială la formarea personalității artistice a tinerilor plasticieni, prin decretul președintelui Petru Lucinschi, domnului Ilie Bogdescoi se conferă “Ordinul Republicii”. În prezent colecția de arte și hărți a BNRM deține 9 stampe de autor executate în tehnica acuaforte și linogravurii color și o donație prețioasă scrisă și semnată de artist – cartea *Caligrafie*, editată la Sankt Petersburg în anul 2005.

Diana Șvitchi

Ecologie (Continuare din Nr. 3 (89), p. 7)

Cognoscere

Se estimează că scăderea globală a emisiilor de gaze va fi de circa 2% în 2012, comparativ cu nivelul din 1990 față de 5,2% cât se prevedea inițial, ceea ce înseamnă totuși un progres.

Protocolul de la Kyoto a fost ratificat până acum de 141 de țări, între care 30 de state industrializate.

În cazul Statelor Unite ale Americii, care ar fi trebuit să-și reducă emisiile cu 7%, ele ar urma să înregistreze în 2012 o creștere cu 35% a nivelului acestor emisii, ceea ce explică decizia Washingtonului din 2001 de a abandona Protocolul de la Kyoto, urmată în scurt timp de o decizie similară din partea Australiei. Având în vedere faptul că SUA sunt responsabile de 40% din emisiile cu efect de seră ale țărilor industrializate și de 21% din emisiile de asemenea gaze pe plan mondial, impactul Protocolului de la Kyoto va fi limitat. Alte țări care nu s-au alăturat sunt China și India – țări cu creșteri economice continue și rapide.

Republica Moldova a aderat la Protocolul de la Kyoto la 13 februarie 2003. Principalele motive care au determinat Moldova să ratifice acest Protocol sunt: posibilitatea de a realiza în țară proiecte prin Mecanismul de Dezvoltare Nepoluantă (CDM), care ajută la soluționarea unor probleme acute de mediu; sporirea nivelului de conștientizare a importanței Protocolului pentru mediu la nivel global și încrederea în influența pozitivă a acestuia asupra stabilizării climatice.

În vederea implementării Protocolului, țara a semnat și ratificat un memorandum de înțelegere privind cooperarea pentru implementarea proiectelor Mecanismului de Dezvoltare Nepoluantă. La 26 decembrie 2003, prin decizia Guvernului (nr. 1574 publicată în *Monitorul Oficial* nr. 006 din 01.01.2004, articolul 50) a fost desemnată o comisie națională specială pentru implementarea și realizarea prevederilor Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei, precum și a mecanismelor și prevederilor Protocolului de la Kyoto, având obligația de a elabora un cadru de politici în domeniul schimbării climei, a propune amendamentele necesare la legislația națională, a evalua proiectele recomandate ca proiecte CDM și a le prezenta Secretariatului Convenției-cadru a ONU cu privire la schimbarea climei.

Tratatul s-a îmbogățit pe parcurs cu amendamentul că țările generatoare de poluare pot cumpăra și cota de poluare a altor țări, care sunt dispuse s-o vândă. În loc ca fiecare țară să-și reducă emisiile proprii, unele le-ar putea menține la actualele cote, dar preluându-le și pe ale țărilor care stau mult mai bine la acest capitol (acest aspect s-ar putea menține în prevederile acordului).

Protocolul de la Kyoto este prima etapă a acordului global în domeniul ecologic pentru prevenirea schimbărilor catastrofice ale climei. Mecanismul cooperării mondiale a fost pornit. Tratatul de la Kyoto este primul document internațional, care folosește mecanismele de piață în scopul realizării problemelor economice globale, așa – numitul sistem de comercializare a cotelor de emisie a gazelor cu efect de seră (permisiunea de emisie).

Rămâne însă de văzut dacă Protocolul de la Kyoto va fi eficient sau dacă va rămâne un vis.

Material pregătit de Alla Andrieș

Premii pentru site-urile autohtone

Știri IT

Organizatorii celui mai important concurs al paginilor web create în și pentru Republica Moldova – „WEBTOP” (ediția a VII-a) – au făcut publice rezultatele. Ceremonia de decernare a premiilor laureaților concursului a avut loc la 18 aprilie, în incinta Complexului de Cultură și Artă „Ginta Latină”. Juriul, compus din experți din Republica Moldova și de peste hotare, au ales din 165 de cereri ale diferitelor instituții. Prezentăm selectiv categoriile învingătorilor la concursul WebTop:

Artă și cultură

Premiul de gradul 1

• <http://www.nationalmuseum.md>

Denumirea organizației: Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei. Executorul site-ului: Supersie SRL

Premiul de gradul 2

• <http://www.zdob-si-zdub.com>

Denumirea organizației: Societatea Muzicală Republicană „CUIBUL” (site-ul oficial al formației „Zdob și Zdub”)

(Continuare în pag. 12)

GAZETA bibliotecarului

Aprilie-Mai 2008

Redactor-șef:
Alexe RăuSecretariat: Elena Turuta,
Raisa PlăieșuProcesare computerizată:
Maria GriniucAdresa redacției:
str. 31 August 1989, 78 A
MD 2012
Chișinău, Republica Moldova
tel./fax: 22 14 75
23 80 04

e-mail: gazetabib@yahoo.com

Alte adrese ce conțin informații
din lumea bibliotecară:www.bnrm.mdwww.hasdeu.mdwww.ase.mdwww.pll.mdwww.ulim.md/librarywww.usm.md/bcu/istorie.phpwww.library.utm.md<http://mtc-or.md><http://moldova.cc/bibung><http://cid.from.md>www.sbm.dnt.mdwww.youth.md/library.phpwww.soros.mdExecutorul site-ului: Deeplace**Premiul de gradul 3**• <http://www.pamparam.md>Denumirea organizației: Kinetik Lab (site-ul revistei on-line de muzică „Pamparam”). Executorul site-ului: [Kinetik Lab](http://www.kinetiklab.com)• <http://www.nationalopera.md>

Denumirea organizației: Teatrul Național de Operă și Balet din Republica Moldova

Executorul site-ului: Supersite SRL**Copiii japonezi, supravegheați de robotul babysitter
V-ați lăsa copiii în grija unui robot?**

Ultima informație tipic japoneză este aceea că părinții aflați la cumpărături își pot lăsa copiii în grija unui robot prietenos în timpul acestora.

Este vorba despre Tmsuk, un robot de 1,40 metri „angajat” de lanțul de magazine „Aeon”, care poate interacționa cu copilul folosind un proiector integrat într-un ochi și o cameră digitală aflată în celălalt. Robotul poate de asemenea dialoga cu copilul, dispunând însă de un vocabular limitat.

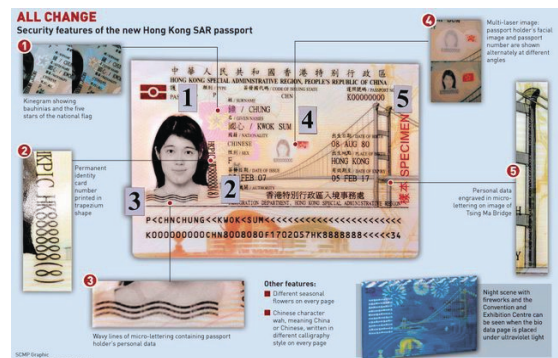
Robotul află numele copilului de pe o etichetă specială cu coduri de bare pe care o poartă acesta și pe care Tmsuk o poate citi.

Creatorii robotului speră că viitoarele generații ale acestuia vor putea fi folosite pentru a ghida cumpărătorii în magazine, pentru a le umple cărucioarele sau servi drept partener de conversație.

Sursa: www.webtop.md**Samsung demonstrează pașaportul cu ecran**

Samsung a demonstrat un pașaport electronic care include un ecran OLED, ce poate prezenta o varietate de informații despre posesor, inclusiv un clip video cu acesta.

Samsung și compania germană „Bundesdruckerei”, specializată în tipărirea de materiale de securitate, au anunțat că au realizat un prototip de pașaport electronic (ePassport) ce include un ecran color OLED (Organic Light Emitting Diode), subțire și flexibil, încadrat într-o pagină de policarbonat. Un astfel de ecran poate include o mare varietate de informații despre posesor, inclusiv un clip video (deși nu este clar la ce ar folosi așa ceva). Cele 2 companii afirmă că documentele de identitate ale viitorului vor funcționa fără contact și fără baterii interne, iar integrarea unui ecran va face ca id-urile electronice să fie mult mai dificil de falsificat. Ecranul are o grosime de doar 300 μm (0,3 mm), iar pagina de pașaport care îl include ajunge în final la 700 μm. Ecranul nu are nevoie de baterii, fiind activat doar atunci când este scanat de un cititor special, fără contact. Materialele folosite pentru ecran sunt rezistente la căldură, astfel încât pagina respectivă poate fi laminată, pentru a o proteja împotriva încercărilor de manipulare.

Sursa: <http://www.blitztech.ro/>
Rubrică îngrijită de Nătălița Rotaru

Tipar: Imprimeria BNRM. Com. nr. 11